

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Postmottak Skriftlige spørsmål

Deres ref

Vår ref
23/4083 -

Dato
06.09.2023

Svar på skriftlig spørsmål nr. 3055 fra Helge Orten

Jeg viser til brev 31. august 2023 fra Stortingets president til finansministeren, vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Helge Orten:

Spørsmål:

Hvor mange personer har fått økt skatt med gjeldende skatteregler for 2023, sammenlignet med om skatter og avgifter holdes reelt uendret fra hhv. Gul bok 2022 og Saldert budsjett 2021?

Begrunnelse:

Finansministeren har ikke svart på mitt spørsmål nr. 2940. Jeg viser til svar på spørsmål 2 fra Høyres fraksjon til statsbudsjettet 2023, hvor spørsmål med tilsvarende ordlyd er besvart av departementet. Finansministeren har i flere debatter sagt at 80 prosent av befolkningen har fått lavere eller lik skatt under dagens regjering. Jeg legger til grunn at finansministeren kan legge frem beregningene som dokumenterer hans utsagn.

Svar:

Slik representanten skriver, har det ved hvert av de vedtatte budsjettene vært anslått at om lag 8 av 10 skattytere har fått redusert eller om lag uendret skatt. Nærmere bestemt var den anslåtte andelen om lag 82 pst. i 2022-budsjettet og 77 pst. i 2023-budsjettet sammenlignet med referansesystemene. Personer som har fått skatteskjerpelse, har vært anslått å ha en gjennomsnittlig bruttoinntekt på drøyt 1 million kroner. Tallene gjelder for samlet skatt.

Departementet anslår fordelingsvirkninger av endringer i personskattereglene i forbindelse med det enkelte budsjettet sammenlignet med et referansesystem. Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. I hovedsak fremstilles dette gjennom fordelingstabeller der skattyterne deles inn i inntektsgrupper. I tillegg er det mulig å anslå antall skattytere som får redusert, om lag uendret og økt skatt sammenlignet med

referansesystemet. I modellen er «om lag uendret skatt» definert som mindre endring enn +/- 200 kroner. Gruppen med om lag uendret skatt vil også omfatte personer som ikke betaler skatt (verken før eller etter endringen), for eksempel personer med lønnsinntekt innenfor frikortgrensen og alderspensjonister med lav pensjon.

Beregningene under er gjort for inntekts- og formuesskatt samlet, og det er kun virkningene av skatteendringer som kan beregnes i LOTTE-Skatt, som inngår.

Referansesystemet for 2022 bygger på vedtatte skatteregler for 2021, oppjustert med vekstanslagene fra 2021 til 2022 i Nasjonalbudsjettet 2022. Ved å sammenligne vedtatte skatteregler for 2022 med referansen for 2022 kan en dermed få et uttrykk for virkningene av vedtatte 2022-regler sammenlignet med å holde skattesystemet «reelt uendret» fra saldert budsjett 2021, se tabell 1. Andelen skattytere med redusert eller om lag uendret skatt var anslått til 82 pst.

Tabell 1 Anslåtte virkninger av endringer i personskatt for alle personer 17 år og eldre i saldert budsjett 2022. Sammenlignet med referansesystemet for 2022

Endring i skatt	Antall skattytere	Gjennomsnittlig bruttoinntekt	Andel av skattyterne
Skattelettelse på minst 200 kr	2 880 300	435 100 kr	65 pst.
Om lag uendret skatt	771 700	321 900 kr	17 pst.
Skatteskjerpelse på minst 200 kr	790 300	1 097 100 kr	18 pst.
I alt	4 442 300	533 200 kr	100 pst.

Til LOTTE-Skatt utarbeides det også referanser som gir mulighet til å beregne virkninger sammenlignet med regjeringens fremlagte forslag. Med Gul bok 2022 antas det at det menes det opprinnelige skatteforslaget fra Solberg-regjeringen i Prop. 1 LS (2021–2022) før regjeringsskiftet. Tabell 2 viser anslåtte virkninger av vedtatte skatteregler for 2022 sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022).

Tabell 2 Anslåtte virkninger av endringer i personskatt for alle personer 17 år og eldre i saldert budsjett 2022. Sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag i Prop. 1 LS for 2022

Endring i skatt	Antall skattytere	Gjennomsnittlig bruttoinntekt	Andel av skattyterne
Skattelettelse på minst 200 kr	2 206 700	426 700 kr	50 pst.
Om lag uendret skatt	658 400	178 300 kr	15 pst.
Skatteskjerpelse på minst 200 kr	1 577 200	830 200 kr	36 pst.
I alt	4 442 300	533 200 kr	100 pst.

I Solberg-regjeringens forslag i Prop. 1 LS (2021–2022) var det allerede foreslått netto lettelse sammenlignet med referansesystemet for 2022. Til tross for dette anslås det at om lag 2 av 3 skattytere fikk lettelse eller uendret skatt i 2022 sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag. I gjennomsnitt hadde disse skattyterne lavere inntekt enn de som fikk skjerpelse.

En forskjell mellom beregningene i tabell 1 og 2 er dessuten at de vedtatte lettelsene i reisefradraget ikke inngår i tabell 2. Årsaken er at Solberg-regjeringens forslag om en geografisk differensiering av reisefradraget ikke kunne anslås i LOTTE-Skatt. De vedtatte lettelsene i reisefradraget i 2022, som favnet hele landet, kan dermed heller ikke beregnes

sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag. Det trekker isolert sett i retning av at anslått andel personer med skatteskjerpelse sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag er noe overvurdert.

I revidert budsjett 2022 ble det ikke vedtatt skatteendringer for personer som kan beregnes i LOTTE-Skatt.

Tabell 3 viser anslåtte virkninger av vedtatte skatteregler for 2023 i forbindelse med Nasjonalbudsjettet 2023, sammenlignet med referansesystemet for 2023. Andelen skattytere med redusert eller om lag uendret skatt var anslått til 77 pst.

Tabell 3 Anslåtte virkninger av endringer i personskatt for alle personer 17 år og eldre i saldert budsjett 2023. Sammenlignet med referansesystemet for 2023

Endring i skatt	Antall skattytere	Gjennomsnittlig bruttoinntekt	Andel av skattyterne
Skattelettelse på minst 200 kr	2 524 800	467 200 kr	55 pst.
Om lag uendret skatt	973 200	363 100 kr	21 pst.
Skatteskjerpelse på minst 200 kr	1 058 900	1 037 500 kr	23 pst.
I alt	4 556 900	577 500 kr	100 pst.

I revidert budsjett 2023 ble det foreslått lettelse i skatten på pensjonsinntekt som kan beregnes i LOTTE-Skatt. Tabell 4 viser anslåtte virkninger av disse skatteendringene, sammenlignet med de tidligere vedtatte skattereglene for 2023.

Tabell 4 Anslåtte virkninger av endringer i personskatt for alle personer 17 år og eldre i revidert budsjett 2023. Sammenlignet med saldert budsjett 2023

Endring i skatt	Antall skattytere	Gjennomsnittlig bruttoinntekt	Andel av skattyterne
Skattelettelse på minst 200 kr	395 500	456 700 kr	9 pst.
Om lag uendret skatt	4 161 700	605 900 kr	91 pst.
Skatteskjerpelse på minst 200 kr	0	–	0 pst.
I alt	4 557 200	592 900 kr	100 pst.

Referansen i LOTTE-Skatt oppdateres til hvert budsjett, basert på anslag på lønns- og prisvekst mv. i det tilhørende budsjettet, og det er disse referansene det er sammenlignet med ovenfor. I referansesystemet for personskatt har lønnsveksten vesentlig større betydning enn prisveksten. Lønnsvekstanslagene i nasjonalbudsjettene for 2022 og 2023 var trolig for lave, men historiske referanser oppdateres ikke i etterkant. Dette er heller ikke gjort for eksempel for 2021-budsjettet under Solberg-regjeringen, der lønnsveksten også ble anslått for lavt i Nasjonalbudsjettet. Slik oppdatering av referanser i ettertid ville vært krevende, jf. mitt svar på spørsmål 2940.

For lave lønnsvekstanslag trekker i retning av at anslåtte lettelse i nasjonalbudsjettene er noe for høye. Det er usikkert i hvilken grad dette påvirker anslått antall/andel personer med lettelse. Samtidig er ikke lettelsene i Revidert nasjonalbudsjett 2023 medregnet i anslagene fra nasjonalbudsjettene på at om lag 8 av 10 skattytere fikk lettelse. Videre trekker avvik i vekstanslagene i motsatt retning for avgiftene. I referansesystemet for avgifter justeres avgiftssatsene med prisvekstanslaget. For lavt prisvekstanslag trekker derfor i prinsippet i retning av at anslagene på avgiftslettelse er noe for lave (og at anslagene på

avgiftsskjerpelse er noe for høye). Hvis anslagene er forventningsrette, vil for øvrig ulike positive og negative avvik i vekstanslagene motvirke hverandre over tid.

Datagrunnlaget for modellen LOTTE-Skatt er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til beregningsåret. Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum